

Vilsandi saare kunagisest teenijate elamust - vahimajast sai energiamaja, kus karmide tuulte kiuste on soe iga ilmaga.

Sõit Papissaarest algab. Paadimees Harri juhib meid tugevate ilide kiuste kolkivate lainete vahelt läbi. Vilsandi juba ootab.

Tekst **Liivi Tamm** Fotod **Meeli Küttim**

VILSANDILE SAAB SIIS, KUI ilm lubab – plaane tuleb kohandada looduse tujudega. Kavatseme startida kell 10, aga ilm ei luba. Kell 11 ka mitte. Kell 12 on korraks vaiksem ja pead vangutades otsustab Harri pikalt plaanitud reisi ära teha. Kohe määratakse ka tagasisõidu-aeg. Selleks uuritakse ilmasaitide prognoose: norrakad, EMHI...

Meie siht on Vilsandi energiamaja, mis saareelanik Monika Salu juhtimisel uuele elule aidatud. Hoone projekteerimisega alustati 2010. aastal ja tuleb vaid imetleda, et 380 m² suurune hoone kõigest paari aastaga valmis sai. Restaureerimist oli palju, tuli teha valikuid, mida vanast säilitada ja mida uut lisada. Vilsandi energiamaja on oma olemuselt nädisobjekt, kuhu saavad kõik soovijad ekskursioonile tulla: studeerima, kuidas vana maja energiatõhusaks renoveerida, ja arutlema, kas hoones vihmavett kasutada, milline tuulegeneraator valida ning kas maa- ja päikeseküte tasuvad end ära. Moodne energiatõhus maja on Monika Salu töö, aga ka kodu.

Monika ootab juba sadamas. Kummi-ülikonnas ja kalossides. Uurib möödaminnes, kes naabrimehe auto käima tõmbaks. Siis ronib päevinäinud maastikuauto rooli ning algab sõit läbi lume ja pooljäätunud poriloikude – kodu ootab.

Vilsandi tuletorni teenijate elamu - vahimaja ehk Vilsandi energiamaja juurde jõudes näeme, et võti on ees. “See tähendab, et inimene on saarel,” räägib Monika. “Kui uks on lukus, on elanik Vilsandilt ära.” Põhja-lõuna suunal asuv hoone saare majaka kõrval on karmide loodusjõudude meelevallas. Siin on jahutavalt tuuline isegi siis, kui Saaremaa või mandri rahvas